Časopis bohoslovcov Kňazského seminára
svätého Gorazda v Nitre

GORAZD

XXXII. ročník

Vianoce 2021

Obsah

Úvodník 3
Kronikárove zápisky 4
Pápež František na Slovensku 8
Slovo sa Telom stalo 12
Kedy sa Kristus narodil naozaj? 14
Ježiš na dosah ruky 17
Vianox 18
Hľa, ja robím čosi nové 20
Canonicis Nitriensis 26
Na slovíčko s Jánom Gallovičom 28
Kráčať spolu 32
Pod lampou 34
Misijný mesiac v našom seminári 36
Recept 37
Súťaž 38
Vtipy 39

© Gorazd časopis bohoslovcov Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre Ročník XXXII., akad. rok 2021/2022
Vianoce 2021, číslo 3/2021
Periodicita vydávania: trikrát ročne
Názov vydavateľa: GORAZD n.f.
IČO vydavateľa: IČO 35 602 449
Dátum vydania: 10. 12. 2021
Vydávajú: bohoslovci Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave v Kňazskom semináři sv. Gorazda v Nitre
Adresa redakcie:
Samova 14, 949 01 Nitra 1
E-mail: gorazd@ksnr.sk
Šéfredaktor: Dominik Brodňan
Zástupca šéfredaktora: Dominik Broniš
Foto a ilustrácie (pokiaľ nie je uvedené inak): Dávid Makáň, archív redakcie, archív DAB v Nitre, unsplash.com, pixabay.com, pexels.com
Grafická úprava: Oto Dokoupil, Rastislav Svitek

Sadzba: Oto Dokoupil
Jazyková úprava:
PaedDr. Marta Dukátová
Distribúcia: Christián Kvasňovský
Imprimatur:
Mons. ThDr. Marián Chovanec, pomocný biskup a generálny vikár; BÚ v Nitre, 17. 3. 2004, č. 371/2004
Registrácia: EV 3270/09
ISSN: 1336-4677
Cenzor:
Mons. ThLic. Marián Dragúň, BÚ v Nitre, 23. 11. 2018, č. 1232/2018
Bankové spojenie:
SK94 6500 0000 0000 2000 8501
Tlač: Varínska tlačiareň
Titulná fotografia: Kaplnka na poli pastierov - Beit Sahur

Svoj dar pre časopis Gorazd môžete poukázať tu:

Úvodník

Mons. Peter Beňo,
nitriansky pomocný biskup

Milí priatelia!
Chcem vás prostredníctvom týchto riadkov srdečne pozdravit' a vyjadrit' vám vd'aku za priazeň, ktorú prejavujete nášmu kňazskému semináru. Vd'aka predovšetkým za vaše modlitby a mnohoraké obety, ale vážime si aj vašu finančnú a materiálnu pomoc. Svojou pozornost'ou podporujete mladých mužov, ktorí počuli vo svojom srdci tichý Boží hlas, aby s nerozdeleným srdcom nasledovali nášho Pána a pracovali v jeho vinici. Oni odpovedali "áno", a teraz sa pripravujú na svoju budúcu kňazskú službu. Sú plní odhodlania, nadšenia a očakávania toho, že budú mat' komu slúžit', že budú mat' komu ohlasovat' evanjelium. Veľmi si želám, aby tieto ich predstavy mohli byt' naplnené, aby sa cítili potrební, osožní.
Áno, potrebujeme sa navzájom, lebo sme Cirkvou, sme spoločenstvom, nie zoskupením individualít. Veriaci potrebujú duchovných, aby im ohlasovali dobrú zvest' a posilňovali ich sviatost'ami, ale aj duchovní potrebujú veriacich, aby mali pre koho uplatňovat' služobné kňazstvo. Možno by to šlo aj bez tejto vzájomnej potreby, ale nebolo by to normálne.
Aby sme si aj v súčasnej atmosfére individualizmu uvedomili skutočnost', že Cirkev má byt' spoločenstvom, pápež František nás otvorením synody o synodalite vyzval k hľadaniu odpovedí na otázku, čo máme robit', aby Cirkev v súčasnej dobe mohla byt' tou, ktorá bude žit', kráčat', modlit' sa a ohlasovat' spoločne. Lebo takúto podobu jej vštepil Pán Ježiš. On nás neprišiel vykúpit' jednotlivo, ale spoločne. Neohlasoval evanjelium jednotlivcom, ale zástupom, a Cirkev založil ako spoločenstvo bratov a sestier, ako Božiu rodinu.
Chcem vás aj ja povzbudit', aby ste sa zapojili do tohto synodálneho procesu, do spoločného hľadania v modlitbe, uvažovaní a na stretnutiach v rámci našich farností a spoločenstiev. Bud'me ochotní priložit' ruku k dielu, nezostaňme len pri tom, že budeme od Cirkvi iba prijímat', ale aj my dávajme – svoj čas, sily, schopnosti, nápady. Cirkev, to nie sú len biskupi a kňazi, Cirkev sme my všetci.
Pripomínajú nám to aj nadchádzajúce vianočné sviatky. Opät' budeme prežívat' skutočnost', že Boh z neba prišiel medzi nás ako Emanuel, ako Boh s nami, aby s nami aj viditeľne, v Ježišovi Kristovi, vytváral spoločenstvo lásky, ved' On sám je spoločenstvom Najsvätejšej Trojice. Aj preto máme na Vianoce túžbu nebyt' sami, byt' s niekým, vrátit' sa do svojej rodiny, byt' so svojimi blízkymi.
Želám vám, aby ste túto blízkost' Boha, ale aj svojich drahých mohli, prežívat' aj počas nastávajúcich vianočných sviatkov a aby ste túto blízkost' spoločenstva vedeli nachádzat' aj v Cirkvi.
K tomu vám žehnám!

+ Peter

Kronikárove zápisky

Martin Lenhardt, 4. ročník

Počas leta bratia druháci pomáhali v kňazskom domove na Zobore. Náš spolubrat Adam Švec si na tento čas spomína takto: „Počas letnej brigády na Šindolke sme mali možnosť sa týždeň skúsiť starať o starých ľudí. Okrem bežnej opatrovateľskej činnosti sme sa snažili vniesť do ich života radosť a úsmev na tvári. Veríme, že sme boli pre nich obohatením, tak ako aj ich životné skúsenosti pre nás.“

Okrem služby v kňazskom domove sa konalo aj stretnutie s manželskými pármi s názvom Kána, ktorého sa zúčastnili bratia štvrtáci. Náš spolubrat Matúš Mažgut tento čas hodnotí nasledovne: „Kána, ktorej sme sa zúčastnili, bola pre nás skvelou skúsenosťou a veľkým obohatením. Počas týždňa, ktorý sme s manželmi prežili, sme mali možnosť počúvať o dobrých, ale aj bolestivých skúsenostiach, s ktorými sa manželia s nami podelili. Za ich otvorenosť voči nám bohoslovcom a ich milé slová povzbudenia im patrí veľká vďaka!“

Ako tradične, aj toto leto sme zorganizovali tábory pre našich miništrantov z diecéz. Spolubrat Jakub Galmiš sa na tento čas prežitý s mladými pozerá takto: „Som Pánu Bohu vďačný za tieto dva týždne, počas ktorých sme pripravili tábory pre miništrantov – mladších i starších. Je veľmi povzbudzujúce aj pre nás, vidieť mladých chlapcov – miništrantov, ktorí majú úprimný záujem o Pána Boha a miništrovanie. Myslím, že to bola dobrá skúsenosť do našej budúcej pastorácie. Snažili sme sa priblížiť k Pánu Bohu v spoločných modlitbách, svätých omšiach či rozhovoroch. S miništrantmi sme navštívili Nitriansku katedrálu a stretli sme sa s pánom biskupom Viliamom. Zažili sme mnoho rôznych zábavných aktivít, výlet na Zobor, výlet ku Dražovskému kostolíku, opekačku, futbal. Ďakujeme a tešíme sa opäť o rok.“

Miništrantský tábor

28. – 30. 06. 2021 – V týchto dňoch sa niektorí bratia seminaristi, spolu s pánom biskupom Mons. Viliamom Judákom a predstavenými seminára, zúčastnili cykloturistiky do Pienin. Boli to dni plné zážitkov, na ktoré bratia radi spomínajú. Počas tejto cykloturistiky absolvovali aj splav v Pieninách.

Cyklovýlet v Pieninách

15. 08. 2021 – V nedeľu 15. augusta, v deň slávnosti Nanebovzatia Panny Márie, sa konala púť na Starých Horách, kde sa spoločne so svojím diecéznym biskupom, Mons. Mariánom Chovancom, stretli seminaristi Banskobystrickej diecézy. Po spoločnej svätej omši na Studničke mali spoločný obed s otcom biskupom.

29. 08. – 03. 09. 2021 – Prvý septembrový týždeň strávili bratia seminaristi zo Žilinskej diecézy v Rodinkove, kde mali spoločné stretnutie so svojím diecéznym biskupom Mons. Tomášom Galisom a predstavenými seminára. Počas tohto týždňa viedli spoločné rozhovory, počas ktorých sa mohli duchovne obohatiť a porozprávať so svojím otcom biskupom.

12. – 15. 09. 2021 – Návšteva Svätého Otca, pápeža Františka, na Slovensku.
19. 09. 2021 – Nastúpila krásna všednosť, kedy sme sa opäť prinavrátili do seminára.

22. 09. 2021 – Spoločne s otcami biskupmi – Mons. Viliamom Judákom, Mons. Mariánom Chovancom, Mons. Tomášom Galisom a Mons. Petrom Beňom – sme začali nový akademický rok 2021/2022 slávením svätej omše, pri ktorej sme prosili o pomoc Ducha Svätého, aby nám pomáhal aj v tomto akademickom roku všetko úspešne zvládnuť.

Žilinskí bohoslovci v Rodinkove

Začiatok akademického roka - Veni Sancte

13. 10. 2021 – V tento deň sa nám prihovoril taliansky profesor Antonio Ruccia, ktorý nám pripomenul, že Cirkev po II. vatikánskom koncile sa musí neprestajne obnovovať. Tiež nás povzbudil k hľadaniu správnej cesty k ľuďom na perifériách.

Návšteva profesora Antonia Ruccia

16. 10. 2021 – V predvečer 16. októbra sa začala v našom semináři duchovná obnova, ktorú viedol kňaz Banskobystrickej diecézy Marek Iskra. Predmetom úvah bola Božská komédia, ktorú napísal Dante Alighieri.

Duchovná obnova s o. Marekom Iskrom

Slávnostné otvorenie Synody

17. 10. 2021 – Popoludnie 17. októbra patrilo slávnostnému zahájeniu Synody za synodálnu Cirkev. Slávenie sme začali pri františkánskom kostole v Nitre, odkiaľ sme sa v spoločnom sprievode, za spevu Litánií k všetkým svätým, presunuli do hradnej priekopy, kde sme otvorili synodu slávnostnými vešperami, ktorým predsedal nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák. V homílii sa prihovoril veriacim i seminaristom nitriansky pomocný biskup Mons. Peter Beňo.

01. 11. – 02. 11. 2021 – Počas dní, kedy sme si spomínali na všetkých svätých i na našich verných zosnulých, sme strávili čas v semináři, keďže hygienické opatrenia nám nedovolili ísť do svojich farností.

13. 11. 2021 – Duchovnú obnovu v našom semináři viedol nitriansky biskup, Mons. Viliam Judák, s ktorým sme sa spoločne zamýšľali nad osobným príkladom sv. Jozefa. Pán biskup osobitne vyzdvihol význam ticha v našom duchovnom živote.

20. 11. 2021 – V tento deň sme oslávili výročie posviacky Katedrálneho chrámu svätého Emeráma v Nitre. Slávnostnú svätú omšu celebroval nitriansky pomocný biskup Mons. Peter Beňo.

21. 11. 2021 – Na slávnosť Krista Kráľa sme slávili svätú omšu v kaplnke nášho seminára, kde nás svojím spevom potešila Schola Cantorum. Slávnostný deň sme ukončili spievanými vešperami v Katedrále svätého Emeráma.

Vešpery na slávnosť Krista Kráľa

Adorácia na slávnosť Krista Kráľa

Požehnanie adventného venca

08. 12. 2021 – Slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie sme oslávili svätou omšou, pri ktorej žilinský biskup, Mons. Tomáš Galis, prijal za kandidátov bratov piatakov a Mariánskou akadémiou v aule Kňazského seminára sv. Gorazda.

15. 12. 2021 – Týmto dňom nám začali duchovné cvičenia, ktoré sa tento rok konali v priestoroch seminára kvôli pandémii. Exercitátorom bol Mons. Peter Brodek. Duchovne posilnení sme po troch mesiacoch opustili kňazský seminár, aby sme Vianoce prežili vo svojich farnostiach.

Pápež František na Slovensku

S Máriou a Jozefom na ceste za Ježišom

Dávid Makáň, 2. ročník

12. až 15. september 2021. Dni, ktoré sa vryli hlboko do srdc veriacich Slovákov, ale i nás seminaristov. Azda si ani nemusíme pripomínať, že v týchto dňoch nás počas svojej apoštolskej cesty prišiel povzbudiť a potešiť rímsky biskup, pápež František. Svätý Otec strávil na Slovensku 4 dni, počas ktorých absolvoval viacero stretnutí, rozhovorov a verejných svätých omší. Stretnutí s pápežom Františkom sme sa zúčastnili aj my, seminaristi, a to konkrétne v Bratislave, Košiciach a Šaštíne. Rozhodli sme sa, že vám poskytneme krátky náhľad do našich chvíľ strávených s pápežom Františkom, ako sme vnímali tieto stretnutia a čo si z týchto stretnutí odnášame do duchovného života.

Stretnutie pápeža Františka s biskupmi, kňazmi, seminaristami, zasvätenými osobami a katechétmi v Dóme sv. Martina v Bratislave

JÁN MIKUŠKO, propedeut

Janko, už si sa niekedy stretol so Svätým Otcom, alebo to bolo tento rok prvýkrát?

Svätého Otca som už raz videl naživo. V roku 2019 sme boli v Ríme na audiencii, a podarilo sa mi dostať ku bariéram pár metrov od pápeža. Ale, žiaľ, nebol to priamy kontakt.

Ako sa ti podarilo dostať sa tak blízko k pápežovi? (viď foto)

Vďaka môjmu bratovi, ktorý ma vzal so sebou pred Dóm sv. Martina. Sedeli sme pred katedrálou, keď František vychádzal von. Nečakane smeroval k nášmu sektoru, a mne už neostávalo nič iné, ako len kričať. Svätý Otec prišiel až na koniec sektoru, kde som stál ja, a poprosil som ho o požehnanie.

ĽUBOMÍR GREGA, špirituál

Pán špirituál, ako vnímate príhovor pápeža Františka v Katedrále sv. Martina?

Bol skutočne zameraný pre nás, ktorí v Cirkvi stojíme čelom k ľudu a súčasne čelíme mnohým známym problémom a skúškam tejto doby. Myslím, že nikto z nás sa nemusel v tej chvíli pozerať na niekoho iného, pretože pápežove slová sa dotýkali každého z nás. Svätý Otec František musel byť veľmi dobre informovaný, kto pred ním sedí a čo je v nás.

Ktorá myšlienka vám utkvela v pamäti a najviac rezonuje vo vašej mysli dodnes?

Myslím, že v každom z nás rezonujú jeho tri zdôrazňované pojmy, ktoré by sme si mali v Cirkvi osvojiť: sloboda, tvorivosť a dialóg. Osobitne ma však zaujala jeho výzva vyslovená úplne na začiatku – aby sme sa viac zaujímali o skutočný život ľudí okolo nás, čím naozaj žijú, a čo od nás očakávajú, aby sme neboli iba Cirkvou pozerajúcou na seba, ktorú nakoniec ovládne takzvaná "teológia líčenia", čiže vyzerať dobre v očiach sveta, a pritom nepoznať skutočné tváre okolo nás.

Stretnutie s pápežom na Luníku IX v Košiciach

RASTISLAV SVITEK, 2. ročník

Rast'o, vieme, že sa venuješ vo voľnom čase pastorácii Rómov. Ako ste cestovali na stretnutie s pápežom do Košíc?

Naša výprava z osady "Orechov dvor" v Nitre pozostávala z 22 účastníkov. Po ceste sme si spravili zastávku na Levočskej hore, kde sme mali svätú omšu v kaplnke zasvätenej Povýšeniu svätého kríža. Keďže práve v ten deň sa slávil tento sviatok, bola to hodová svätá omša.

Mali Rómovia na Luníku IX. radost' z príchodu pápeža Františka?

Po príchode na miesto nás už čakala oslava v plnom prúde. Koncert zboru, svedectvá, ruženec v rómskom jazyku. Samotný príchod pápeža Františka sprevádzal veľký jasot, typický pre rómsku náturu. Myslím, že najviac zarezonoval odkaz pápeža Rómom, že nie sú na okraji Cirkvi, ale v jej srdci!

Slávnostná svätá omša v Šaštíne

MATÚŠ MAŽGUT, 5. ročník

Ako si prežíval možnosť ministrovat' na svätej omši s pápežom?

Boli to chvíle veľmi radostné. Radosť ma naplnila, keď som sa dozvedel, že idem ministrovať na svätú omšu pápežovi, prežíval som ju počas nácviku, a najmä počas samotného slávenia. Byť tak blízko Svätého Otca počas svätej omše a osobne sa s ním stretnúť bol pre mňa prejav veľkej Božej lásky a posilou na mojej ceste za kňazstvom.

Čo si z tohto stretnutia odnášaš?

Príklad jednoduchosti, pokory a radosť, ktoré zo Svätého Otca priam vyžarovali. Taktiež sústredenosť, s ktorou slávil svätú omšu. Osobne som s ním bol len chvíľu, avšak videl som, že pápež ma vníma, a v ten moment svoju pozornosť dáva iba mne.

ŠTEFAN LAŠO, 6. ročník

Ako si vnímal pohľad na dav veriacich ľudí od oltára ako diakon?

Nezanedbateľné množstvo ľudí, no nie dav ako na návšteve Jána Pavla II. V duchu sa teším, že začíname žiť autenticky a že pocity nie sú zásadným ukazovateľom Božích zámerov s nami. Prišli sme slávit', nie počítať ľud.

Ako si naopak vnímal pápeža Františka?

Pápež František bol na konci svojej cesty citeľne vyčerpaný. Vyžaroval však z neho pokoj. A napriek absencii slov, intenzívna blízkosť – tá sa ma dotkla najviac.

Slovo sa Telom stalo

Pohľad na vývoj liturgie Vianoc

ThLic. Anton Ďatelinka, PhD.,
vyučujúci v kňazskom seminári

Je pre nás prirodzené, že počas Vianoc ideme na svätú omšu do chrámu, aby sme takto oslávili príchod Pána na svet. Vývoj tohto sviatku, ktorý dnes má ako jediný deň v roku 4 omšové formuláre, teda texty na sv. omšu (Na vigíliu, V noci, Na úsvite a Cez deň), bol veľmi zaujímavý.

Svedectvo slávenia vianočných sviatkov v liturgii Západu môžeme nájsť už vo štvrtom storočí. V Ríme sa slávny deň Narodenia Pána slávil 25. decembra v Bazilike svätého Petra jednou svätou omšou. Vieme, že počas tejto vianočnej omše v roku 341 sa pri liturgii slávnostne čítali závery Efezského koncilu konaného v tom roku, pretože práve vtedy sa ich podarilo doručiť do mesta Ríma. Tie dokazovali, že Panna Mária bola vyhlásená za Bohorodičku.

Taký veľký sviatok však nemohol zostať oslávený len jedným slávením, preto sa už v piatom storočí niektoré slávenia v Ríme rozšírili aj do novej Baziliky Santa Maria Maggiore, kde bola pod oltárom vytvorená jaskyňa, predstavujúca práve Jaskyňu narodenia v Betleheme. Aby si veriaci v Ríme viac pripomenuli tú vzácnu noc narodenia, za čias pápeža Sixta III. (+440) sa prijal zvyk, že sa v tejto jaskyni slávila okolo polnoci omšová liturgia. Tá bola inšpirovaná zvykom z Jeruzalema, kde sa síce Vianoce slávili šiesteho januára, ale tiež sa v tú polnoc ľud zhromaždil v Bazilike Narodenia na slávenie liturgie.

Zaujímavý je vznik vianočnej omše, ktorá však nebola od svojho zvyku hneď spojená s Vianocami a dnes ju poznáme ako Omšu na úsvite. V Ríme na vrchu Palatinus sa nachádzal Chrám svätej Anastázie, mučenice zo Sirmia, umučenej práve 25. decembra. Pápež sa po krátkom oddychu po polnočnej omši odobral do tohto chrámu, aby si uctil mučenicu a slávil tam súkromnú a jednoduchú svätú omšu. Odtiaľ sa pápežský sprievod odobral nadránom do Baziliky svätého Petra vo Vatikáne. Tam sa už v Bazilike naplnenej ľudom slávnostne slávilo ofícium sviatku a po ňom bola hlavná pápežská vianočná omša. S týmto slávením sa napríklad v roku 800 spája dôležitá udalosť korunovácie cisára Karola Veľkého.

Prečo však 24. decembra slávime aj vigíliu Vianoc a v nej Adama a Evu? I keď Písmo hovorí o prarodičoch nie veľmi pochvalne, vždy boli a sú v Cirkvi považovaní za svätých vďaka Kristovmu vykúpeniu. Práve Adam a Eva sú osobami, ktoré sú veľmi úzko spojené s myšlienkou Vianoc. Veď oni sú tí, ktorí prví počuli po hroznom páde do hriechu radostnú zvesť, že potomok ženy raz rozmliaždi hlavu hadovi. A v predvečer jeho príchodu na svet si Cirkev pripomína starého Adama, ktorý očakáva Adama nového, pripomína si starú Evu, ktorá v nádeji čaká na novú Evu. Tú, ktorá nezopakovala chybu prvej Evy a nediskutovala s diablom, ale naopak, vo svojej čistote srdca bola plne pripravená na to, čo od nej bude chcieť jej Pán a jasne povedala jediné "Fiat", čím pripravila cestu novému Adamovi a novému stvoreniu.

Práve s Adamom a Evou súvisí aj zvyk pripravovania vianočného stromčeka, ktorý má hlboký význam a symboliku. Tento zvyk má počiatky v nemeckom Porýní, kde vznikol ako zvyk stavania Stromu raja. Zatiaľ čo prvý Adam a Eva pri strome raja podľahli lákaniu Zla, strom, pod ktorým sa veľmi skoro objavili jasličky s malým Ježiškom, ukazuje na výhonok z kmeňa Jesseho, ktorý vyrastie do krásy vzkriesenia, v nový Strom života.

Slávenie vianočných svätých omší sa stále viac vysvetľovalo aj teologicky. Jeden zo stredovekých komentátorov liturgie hovorí o tom, že prvá omša slávená na Narodenie Pána hovorí o večnom rodení Božieho Syna, teda, že je splodený z Otca bez matky. Druhá, naopak, nám má pripomenúť rodenie Božieho Syna v čase, teda, že je narodený z Matky bez otca. Tretia však poukazuje na to, že Ježiš Kristus vo svojej osobe spája božskú a ľudskú prirodzenosť, a tým sa v jeho osobe naozaj nebo spája so zemou.

Kedy sa Kristus narodil naozaj?

Dávid Kimmerling, 4. ročník

V otázke datovania života Pána Ježiša prevláda všeobecné povedomie, že Kristus prišiel na zem v roku 1 (rok 0 je logicky nezmysel) a ukrižovaný bol v roku 33. Práve rok Kristovho narodenia rozdeľuje dejinné udalosti na dvoje – tie, ktoré sa stali "pred Kristom" a tie "po Kristovi". Realita ohľadom vymedzenia Kristovho života v čase je však komplikovanejšia.

Keď siahneme po Svätom písme a pustíme sa do čítania Lukášovho evanjelia v katolíckom preklade SSV natrafíme v 2. kapitole, v 2. verši na poznámku o pôvodcovi nášho letopočtu mníchovi Dionýzovi Exiguovi, ktorý „určil rok narodenia omylom o 5 až 8 rokov neskôr." (Sväté písmo, 2007)

Zo štyroch evanjelií nás dve informujú o časovom horizonte Ježišovho narodenia. Matúš spomína záležitosť s príchodom mudrcov, pri ktorej spomína kráľa Herodesa Veľkého a Lukáš datuje Kristovo narodenie po vzore antických historikov, keď určuje dobu Kristovho narodenia podľa významnej udalosti – prvého súpisu, ktorý sa konal za Quirínia v Sýrii. Dni panovania Herodesa sú roky 37 – 4 pred Kristom. Podľa Matúša sa teda Ježiš musel narodil najneskôr v roku 4 pred Kristom, aby "stihol" Herodesovo panovanie, ba dokonca ešte skôr, keďže z evanjelia vieme, že Herodes, znepokojený návštevou mudrcov, dal po určitom čase vyvraždiť všetkých chlapcov od 2 rokov nadol od času, kedy boli uňho mudrci. S datovaním Ježišovho narodenia sa teda dostávame minimálne do roku 6 pred Kristom. Matúš, informujúc o príchode mudrcov (grécka textová pôvodina ich pomenúva slovom "magoi") a hviezde, ktorú nasledovali, nám poskytuje aj ďalší, v našej problematike smerodajný vektor, ktorý taktiež významným spôsobom prezrádza o presnej dobe Kristovho narodenia. Magoi, vynikajúcich chaldejských astronómov v službách pohanského náboženstva, donútili cestovať do Jeruzalema z viac ako 1000 kilometrov vzdialenej Mezopotámie zaiste nevšedné astronomické udalosti, v ktorých znamení sa niesol celý rok 7 pred Kristom. V tomto roku došlo ku trojnásobnej konjunkcii (stretnutiu) Jupitera a Saturnu v tom istom znamení zverokruhu, čo nastáva iba raz za cca 794 rokov. Navyše, Jupiter bol v starovekom pohanskom svete považo-

vaný za hviezdu svetovládcu a Saturn za hviezdu Židov. Ryby, v ktorých sa konjunkcia odohrávala boli posledným znamením zverokruhu, ktorým na konci roka prechádzalo Slnko. Konjunkcia planét v súhvezdí Rýb odkazovala jednak na novú éru, ktorá ukončí starú éru a poriadok, ale tiež aj na zrod nového kráľa – záchrancu vyvoleného Bohom. (Jančovič, 2017) Zamerajme však svoju pozornosť aj na Lukášovu zmienku o súpise obyvateľstva. Existuje gréckolatinský nápis objavený v Ankare (Turecko), v ktorom sú spísané činy cisára Augusta. Dokument sa nazýva Monumentum Ancyranum a dosvedčuje nám, že Augustus za svojej vlády nariadil vo svojej ríši trikrát cenzus (odborný latinský výraz pre celý proces sčítania obyvateľstva, zozbierania údajov o ich majetku a vymerania výšky daňovej povinnosti), a to v rokoch 28 pred Kristom, 8 pred Kristom a 14 po Kristovi. Nás zaujíma predovšetkým cenzus druhý v poradí, roku 8 pred Kristom. „Pritom si však musíme uvedomiť, že svoje novodobé predstavy o 'sčítaní ľudu' (sčítanie u nás začína v určitý deň, koná sa vo všetkých oblastiach štátu súčasne a v určitom termíne končí) nesmieme prenášať na pomery antické. Podľa daných okolností sa v jednotlivých provinciách začínalo s daňovými akciami v rôznej dobe a tieto akcie boli ukončené často až po rokoch podľa toho, aké sa vyskytli potiaže a ako silný bol odpor obyvateľov.“ (Kroll, 1996) Pozoruhodná je aj postava Quirínia. Jeho správcovstvo Sýrie explicitne dokazuje významná veta na náhrobnom kameni rímskeho úradníka Aemilia Palatina Secunda nájdenom v Benátkach. Veta hovorí: „Na rozkaz sýrskeho legáta P. Sulpicia Quirinia som bojoval proti Iturejcom v Libanone.“ (Kroll, 1996) Úrad Quirínia ako cisárskeho legáta podľa všetkého spadá do rokov 11 – 8 pred Kristom, keďže spomenuté povstanie v Libanone podľa Jozefa Flavia spadá do rokov 12 – 11 pred Kristom a rovnako do obdobia 11 – 7 pred Kristom musí spadať dobytie bašty lúpežníckeho kmeňa Homonadcov v Galácii, ktoré zo svojho úradu musel riešiť práve sýrsky legát a ktoré je u Tacita uvádzané ako jedna zo zásluh, ktorá slúži zomrelému Quiríniovi ku cti. Pre roky cca 8 – 6 pred Kristom už je doložený iný správca Sýrie – Sentius Saturnin, čo však nebráni mienke o započatí sčítania ešte "starým" legátom Quiríniom.

Všetky spomenuté argumenty nás vedú k tomu, aby sme za Kristov príchod na zem kládli rok 7 pred Kristom. Zaujímavou súvislosťou pre dnešné časy je, že číslo 7 v hebrejskom náboženskom ponímaní značilo "plnosť'" či "dokonalosť'". Spasiteľ ľudského pokolenia, tak "skutočne" prišiel v plnosti času aj "z nášho pohľadu" počítania času.

Pramene:
Sväté písmo. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2007, s.1355.
JANČOVIČ, J.: Hviezda kráľa – Babylonská indícia pre jej úkaz a výklad (II.). www.blog.postoj.sk , [cit. 05.11.2021]. Dostupné na internete: https://blog.postoj.sk/20259/hviezda-krala-babylonska-indicia-pre-jej-ukaz-a-vyklad-ii.
KROLL, G.: Po stopách Ježišových. Praha: Zvon, 1996, s. 14; s. 22.

Ježiš na dosah ruky

Pavol Kordík, 4. ročník

Priblížil sa čas Vianoc a my si opäť pripomíname príchod nášho Pána Ježiša Krista, ktorý sa uponížil a narodil ako bezbranné dieťa. Boh nám týmto činom dáva najavo, aká nesmierna je Jeho láska k nám, a pozýva nás odpovedať na túto lásku. Príkladom nám môžu byť svätí, ktorí Bohu odpovedali svojou oddanou vierou. Ako príklad človeka plného milosti a bohatého na čnosti predstavíme svätého Antona Paduánskeho.

Určite ste už mali možnosť vidieť jeho sochu. Svätý Anton sa najčastejšie znázorňuje vo svojom františkánskom habite a na rukách drží malého Ježiša. Prečo je tomu tak? Čakali by sme, že ako jedného z najznámejších kazateľov a učiteľov Svätého písma svojej doby uvidíme Antona s Bibliou v ruke alebo ako patróna pri hľadaní stratených vecí so zväzkom kľúčov, prípadne s nejakou inou vecou, ktorú často strácame. S Ježišom na rukách sa svätec znázorňuje vďaka rozprávaniu istého grófa, ktorý sa odvrátil od neviazaného života na základe Antonových kázní. Na majetku tohto zámožného grófa sa Anton na chvíľu ubytoval, aby si oddýchol od svojho náročného kazateľského účinkovania v Padove. Keď sa raz v noci gróf prechádzal, videl z domčeka, v ktorom bol ubytovaný Anton, silné svetlo. Preľakol sa, že je to požiar a ponáhľal sa skontrolovať, čo sa deje. Keď vbehol dnu, nevidel žiaden oheň, ale Antona, ktorý držal na rukách malého Ježiška. Anton ho vo svojej pokore prosil, aby o tomto zážitku nikomu do jeho smrti nehovoril. Po Antonovej smrti však gróf vyrozprával príbeh svojmu okoliu a táto správa o zážitku sa rozšírila ako požiar. Nie všetci si tu na zemi dokážeme vytvoriť takýto nadprirodzený vzťah s Pánom, ale všetci sme pozvaní, aby sme ho poznávali a milovali podľa svojich možností a schopností. Nech je nám pokora a vytrvalosť svätého Antona povzbudením k snahe odpovedať na Božiu lásku.

Spracované podľa: Slovo medzi nami č. 12/2005

Vianox

Matúš Michalík, 2. ročník

„Vianox – Cesta nocou...“, zazneli slová kňaza na polnočnej omši, a ako to už býva s pozornosťou po výdatnej večeri, aj tá moja zišla z vĺn kňazových myšlienok a začal som rozjímať o putovaní nocou.

Už som putoval mnohokrát. Kade-tade po zahraničí, za všemožného počasia, cez hory či mestá, avšak putovanie nocou je výnimočná udalosť aj pre mňa, nezvykne sa to, je to nerozumné. V noci klesá teplota, v prípade zranenia vás ťažko nájdu, s únavou klesá obozretnosť a, samozrejme, prichádza strach. Jednoducho, v noci sa neputuje. Výnimkou môže byť, že sme sa stratili a noc nás zastihla nepripravených. Vtedy sa snažíme čo najskôr prísť do bezpečia, a ak to nie je možné, túžobne čakáme na východ Slnka a vyslobodenie zo strachu. Aj o tomto je príbeh Vianoc.

V zime roku 2015 som s otcom putoval po Svätej zemi. Sneh, ktorý príde do Palestíny ojedinele, raz za päť rokov, nás zahnal do Jericha. Všetci domáci jazdia na zimu do Jericha, pretože tam zima nikdy nie je. Deň sa chýlil ku koncu a my sme si po niekoľkých dňoch prežitých v mraze oddýchli pri hrejivom západe Slnka, pozorujúc ho z Hory pokušenia (miesto, kde podľa tradície diabol pokúšal Krista). S dobrou náladou a plní síl sme sa vybrali k brehom Mŕtveho mora nájsť si miesto na bivak. K moru sme dorazili už za tmy, okolo desiatej hodiny, avšak zistili sme, že nebude také ľahké nájsť miesto na bivakovanie, pretože breh bol z bezpečnostných dôvodov oplotený a okolitá púšť bola po dažďoch veľkou kopou bahna. Mladý Rus na benzínovej pumpe pri ceste nám poradil, že máme ísť ešte desať kilometrov južnejšie, vraj sú tam miesta, kde sa dá prespať na pláži, a je tam dokonca aj živá komunita “hipisákov”.

Zaujatí rozprávaním sme sa vybrali na juh a putovali nocou. Sprevádzal nás hukot vĺn od mora a hviezdna obloha lemovaná tmavými vrcholkami kumránskych skál. Po troch hodinách putovania sme uznali, že sme sa stratili a z posledných síl sme začali stopovať.

Zastavili sme mladého Araba smerujúceho do Betlehema. Hoci sme sa prvotne plánovali zviezť len do najbližšej dediny, nakoniec sme sa s ním odviezli šesťdesiat kilometrov naspäť, do zasnežených Palestínskych hôr. Unavených dlhou jazdou nás mladík vyložil v centre Betlehema so slovami, že už nevládze s nami hľadať ubytovanie, avšak pri rozlúčke ukázal prstom na pána, ktorý stál cez ulicu a povedal: „Ten bezdomovec vám iste poradí.“ Muž na druhej strane ulice s unavenými očami, dlhou strapatou bradou a vo vyťahanom oblečení z diaľky naozaj budil dojem bezdomovca. Pristúpili sme k nemu a opýtali sa ho na radu. On sa otočil od elektrickej skrine, v ktorej sa práve vŕtal, a povedal: „Poďte bratia, toto je môj hotel, už som vás očakával!“ Očakával? Zaskočení týmito slovami sme vošli do haly sedemposchodového hotela, v ktorej silno rozvoniavalo kadidlo. Pán Mikuláš ukázal na dymiace uhlíky so slovami: „Práve som sa modlil a niečo ma vonku vyrušilo. Keď som vás uvidel, tak mi to došlo.“ Otec si s ním zapálil cigaretu a podebatovali o našom nočnom putovaní.

V tú noc som, ležiac v posteli, žasol nad tým, že som na mieste, kam pred dvetisíc rokmi putovala Mária s Jozefom a nik sa ich neujal. A nás, dvoch zablatených chlapov, v noci mladý Arab privezie desiatky kilometrov až sem a tu nás očakáva riaditeľ hotela o tretej hodine ráno, s celým hotelom len pre nás. Pre niekoho zhoda náhod, no pre mňa zázrak, vianočný zázrak.

Sú Vianoce a my si pripomíname narodenie Božieho Syna, Svetlo ktoré svieti v tmách, ale tmy ho neprijali (porov. Jn 1, 5). Už nemusíme nikdy kráčať tmou, nikdy, pretože máme prisľúbenie, že toto Svetlo bude s nami po všetky dni až do skončenia sveta. Nezabúdajme na to, a taktiež neprestávajme toto Svetlo prinášať tam, kde ho neprijali, k tým, ktorí sú stále na púti nocou, v strachu a neprijatí.

„Hľa, ja robím čosi nové“ (Iz 43,19)

Dominik Brodňan, 3. ročník

Do nového formačného roku 2021/2022 nastúpilo do propedeutického ročníka desať mladých odvážnych mužov, ktorí sa rozhodli odpovedať na Pánove volanie, a tak nastúpiť na cestu formácie. Títo naši noví spolubratia sú ovocím aj vašich modlitieb, a preto sme sa rozhodli, že vám ich na nasledujúcich stranách predstavíme.

Matúš Bielčik

Obľúbený svätec:
Ján Mária Vianney

Aký je tvoj obľúbený citát? Čím je pre teba blízky?

„Synu, ak ideš slúžiť Bohu, stoj pevne v spravodlivosti a bázni a priprav sa na skúšku!“ (Sir 2, 1)

Aj ja túžim slúžiť Bohu v úplnej odovzdanosti, i keď si uvedomujem náročnosť tohto povolania a zároveň jeho krásu.

Keď uvažujem nad svojím povolaním, vždy mi príde na myseľ slovo ľudskosť, a preto sa budem snažiť aj počas formácie v seminári hľadať to, čo tvorí predovšetkým moju ľudskosť, ktorú môžem formovať a potom odovzdať ďalej tam, kde ma náš Pán pošle.

Viem, že budem vystavený skúškam a ťažkostiam, ktoré budú spojené s mojím povolaním, preto Vás prosím o modlitbu, aby som všetko, čo ma čaká zvládol, a tak mohol slúžiť Bohu a jeho kráľovstvu.

Filip Caban

Obľúbený svätec:
Pavol, apoštol

Ktorý predmet ťa vo vyučovaní na našej fakulte najviac zaujal a čím?

Zaujalo ma viacero predmetov, ale ak by som mal vybrať práve jeden, ktorý ma zaujal najviac – tak poviem spirituálna teológia. Zaujali ma hneď prvé hodiny, na ktorých sme sa venovali rôznym spôsobom rozjímania. Je zaujímavé si následne naučené vyskúšať v praxi – pri našom vlastnom rozjímaní, resp. modlitbe. Myslím si, že samotné rozjímanie a modlitba by mali byť dôležitou a pevnou súčasťou života každého kresťana, a teda aj bohoslovca. Tento predmet nám pomáha prehĺbiť naše poznatky z tejto oblasti, lepšie sa zorientovať v duchovnom živote, a teda prispieva k rozvíjaniu nášho osobného vzťahu s Pánom, v ktorého veríme. (P.S.: A máme aj skvelého vyučujúceho, ktorý nám vie všetko názorne, pútavo i s humorom vysvetliť.)

Jakub Fázik

Obľúbený svätec:
Júda Tadeáš

V čom vidíš najväčšie rozdiely medzi životom v semináři a “vonku”?

Vnímam hneď dva zásadné rozdiely. Prvý spočíva v manažmente času predstavenými – na každý deň máme presne rozvrhnutý čas pre jednotlivé aktivity a činnosti, z ktorých niektoré súvisia s duchovnou formáciou, iné so štúdiom a ďalšie sa týkajú nášho voľného času. S duchovnou formáciou a duchovným životom súvisí i druhý rozdiel, a to lokácia hneď dvoch kaplniek priamo v ubytovacej budove a niekoľkých ďalších v budove učební a jedálne. Kedykoľvek, keď nám to situácia a program dovolí, tak môžeme stráviť čas pred svätostánkom bez nutnosti opustenia budovy. Požehnaním v tomto je aj prítomnosť otcov špirituálov, ktorí sú nám kedykoľvek k dispozícii.

Ján Haršaník

Obľúbený svätec:
Pavol, apoštol

Ktorá činnosť doma a vo farnosti, ťa najviac "baví/ bavila"?

Pred nástupom do kňazského seminára som sa niekoľko rokov popri strednej škole venoval službe kostolníka a miništranta v srdci našej Žilinskej diecézy – v Katedrále Najsvätejšej Trojice v Žiline, ktorá je zároveň mojím farským kostolom. Táto služba v chráme ma za tie roky veľmi obohatila, či už duchovne, ale aj osobnostne. Katedrála je môjmu srdcu veľmi blízka a okrem služby v nej ma tiež fascinuje aj jej história, najmä rôzne zaujímavosti a osobné zážitky starších farníkov. Okrem času stráveného v chráme som si rád našiel čas aj na dobrú knihu, prácu na záhrade, návštevu prírody, prechádzky, ale najmä na stretnutia s rodinou a priateľmi.

Andrej Hlúšek

Obľúbený svätec:
Panna Mária

Kedy si si povedal: „Idem do seminára"?

Dozrievalo to vo mne dlhý čas. Od prvého svätého prijímania som najmä vďaka mamine chodieval na sväté omše pravidelne, každý jeden deň. V kostole som bol takpovediac vychovávaný. V posledných ročníkoch základnej školy som sa začal seba samého intenzívne pýtať, čo by som chcel v živote vlastne robiť. Nakoľko som mal k Cirkvi a k Bohu vždy veľmi blízko, rozmýšľal som, samozrejme, aj nad touto možnosťou. Bolo to pár dní po Narodení Pána v deviatom ročníku na základnej škole, keď som sa Pánu Bohu definitívne sľúbil, a doteraz toho ani trochu neľutujem.

Vojtech Kováč

Obľúbený svätec:
Panna Mária

**Rád čítaš knihy?
Kto je tvoj najobľúbenejší autor?**

Čítam rád a veľa, keď mám čo. Keď sa nudím, tak začnem čítať aj recepty položené na stole. Môj spôsob čítania je taký "hltavý", že kniha je raz-dva prečítaná, a už hľadám inú. Preto moje najobľúbenejšie knihy sú tie, po ktorých siahnem druhýkrát... desiatykrát, a vždy mi majú čo ponúknuť. Také, ktoré sú vždy hlbšie ako ja. Odporúčam (okrem Biblie) knihy od Tolkiena, Chestertona, Lewisa, či Malého princa a Citadelu od Exupéryho. Z oddychovej literatúry mám najradšej sériu kníh Úžasná zeměplocha (český preklad je tu oveľa lepší) od T. Prattcheta.

Matej Kuna

Obľúbený svätec:
blahoslavený Carlo Acutis

Čím je pre teba vzorom Panna Mária?

Mária je pre mňa vzorom hlavne v jej trpezlivosti. Už od útleho veku mám veľmi úprimný vzťah k Panne Márii a vnímam ju ako milujúcu, trpezlivú a láskavú mamu. Keď som mal 6 rokov, tak som prvýkrát navštívil Medjugorje, kde si ma Mária vzala za ruku, viedla ma, ochraňovala a učila vo svojej škole, škole lásky. Viem že som nebol vždy ten najlepší žiak, ale ona mala vždy so mnou trpezlivosť, a keď som vybočil z cesty, ona ma materinsky opäť nasmerovala na správnu cestu, na cestu k Ježišovi. Mária bola vždy verná a trpezlivo čakala, kedy sa opäť vrátim. Tak ako Ježiša sprevádzala v období detstva a dospievania, ale i na krížovej ceste a pod krížom, tak cítim aj ja jej obrovskú prítomnosť vo svojom živote, za čo som jej nesmierne vďačný.

Ladislav Lomjanský

Obľúbený svätec:
Vincent de Paul

Ako reagovalo tvoje okolie, keď si im povedal: „Idem do seminára“?

Spočiatku som toto rozhodnutie tajil pred všetkými. Nechcel som totiž byť stredobodom pozornosti. Povedal som o tom len mojej rodine, pánovi farárovi a pár blízkym priateľom. Ale, ako iste viete, takáto správa sa neutají. Pán farár pri jednej svätej omši spomenul, že niekto z nášho mesta sa rozhodol stať kňazom. Všetci začali špekulovať, kto by to len mohol byť. Rozšírilo sa to veľmi rýchlo. Zo začiatku mi to bolo nepríjemné, získal som veľa neželanej pozornosti. Všade sa o mne hovorilo a všetci mi hneď gratulovali k tomuto rozhodnutiu. Postupne som sa s tým však zmieril a som všetkým vďačný, že na mňa pamätajú v modlitbách.

Ján Mikuško

Obľúbený svätec:
Filip Neri

Čím je pre teba vzorom tvoj obľúbený svätý?

Svätý Filip Neri, samozrejme, nie je môj jediný obľúbený svätý. Je ich mnoho. Ale Filip bol prvý svätec, s ktorým som sa stretol pri mojom obrátení. Zvolil som si ho aj za svojho birmovného patróna. Fascinoval ma jeho zmysel pre humor. Mám rád humor a ľudí, ktorí sú šťastní, v mojom okolí. Okrem toho mi je vzorom aj v službe chudobným deťom i “grázlom” na periférii, ktorí nikoho nezaujímali. Predsa na periféria nás vyzýval resp. vyzýva aj Svätý Otec, keď navštívil Slovensko. A v neposlednom rade je to Filipova svätosť i krásne slová, ktoré vždy opakoval: „Buďte dobrí, ak môžete.“

Ľuboš Tkáčik

Obľúbený svätec:
Filip Neri

Ako zatiaľ vnímaš seminárne spoločenstvo?

Za osem rokov, odkedy som mal prvý hlbší kontakt so seminárnym spoločenstvom, sa v mnohom výrazne zmenilo... k lepšiemu. Ako organizácia ide dnes krok za krokom cestou ku súčasnej a modernej inštitúcii. Ako miesto vytvára priestor, aby som sa ako človek mohol hlboko ukotviť a upevniť v bytostnom a intímnom vzťahu s Ježišom Kristom a aby som ako muž rástol v schopnosti nadväzovať autentické priateľské vzťahy. Ako spoločenstvo postupne zrieme v otvorenosti Duchu Svätému, v medziľudských vzťahoch i v otvorenosti pred svetom. Rastieme v obojstranných priateľských vzťahoch medzi seminaristami a predstavenými, ktorí s bázňou a opatrne načúvajú znamenia čias.

Canonicis Nitriensis

Ivan Komžík, Patrik Kukučka, 3. ročník

Vznik a činnosť starobylej Nitrianskej kapituly úzko súvisí so vznikom Nitrianskeho biskupstva (založeného v roku 880), avšak prvý písomný doklad o jestvovaní kapituly kanonikov v Nitre je až z roku 1006. Hovorí o výsadách, ktoré dal kráľ Štefan Nitrianskej kapitule, aby hneď po Ostrihomskej mala miesto a slovo na všetkých kráľovských synodách, ako aj na stretnutiach šľachty.

Nitrianska kapitula vznikla pôvodne zo spoločenstva kňazov, ktorí popri svojich pastoračných povinnostiach viedli spoločný život a žili podľa určených regúl – kánonov. Denne sa zúčastňovali na spoločnej modlitbe a na slávení bohoslužieb. Kanonici tiež plnili úlohu sudcov a notárov vo forme zriadenia "locus credibilis", t. j. hodnoverných miest s právom vykonávať dôležité úradné úkony.

Každý člen kapituly mal povinnsti zodpovedajúce hodnosti, ktorú v nej zastával. Kanonik-lektor zastupoval kapitulu v ekonomických sporoch a riadil tiež chod hodnoverného miesta. Kanonik-kantor sa staral o liturgiu v katedrále a spev. Kanonik-kustos mal na starosti uschovanie eucharistie, posvätných olejov a všeobecne katedrálnu sakristiu. Opatroval tiež pečate hodnoverného miesta. Dôležitú úlohu v kapitule zohrávali archidiakoni, ktorí stáli na čele archidiakonátov (cirkevných žúp). Nitrianska kapitula sa delila na Archidiakonát katedrálny, trenčiansky a hradňanský. Jednou zo základných úloh archidiakonov bola pravidelná vizitácia farností, preto sa nazývali aj "očami biskupa". V novoveku boli všetci kanonici z úradu aj členmi posvätného konzistória, ktoré prijímalo normy záväzné pre celú diecézu. Je známe, že už v 13. storočí sa kanonici podielali aj na formácii budúcich kňazov a mali tiež právo volit' biskupa. Zaujímavosť ou je, že v tomto období sa stretávame s kanonikmi, ktorých výslovne menoval pápež. Inak mal túto právomoc biskup, a tak je tomu aj dnes. Výnimkou bolo obdobie 18. – 20. storočia, kedy túto právomoc prebral panovník.

Na čele kapituly stál vždy jeden z kanonikov, ktorého hodnosť sa v priebehu stáročí menila. V najstarších časoch to bol prepošt, po zániku prepozitúry, ako to naznačuje Zoborská listina (r. 1111), zasa zrejme kanonik-dekan. Podľa Forgáčových štatútov (r. 1602) mal v kapitule výsadné postavenie kanonik-lektor. V roku 1779 pápež Pius VI. schválil v Nitre prepozitúru, ktorú Mária Terézia ešte v tom roku obnovila. Odvtedy až do dnešných čias stojí na čele kapituly veľprepošt.

Aktuálne sa činnosť kapituly riadi kódexom Jána Pavla II. z roku 1983, ktorý jej niekdajšie kompetencie prerozdelil medzi ekonomickú radu, kňazskú radu a kolégium konzultorov. Najhlavnejšou povinnosťou kapituly, uloženou všeobecným právom, zostala starosť o katedrálnu liturgiu. Tento stav pretrváva až podnes.

Počet kanonikov sa v histórii kapituly menil, pohyboval sa však okolo symbolického čísla 12. V 2. polovici 17. storočia sa počet členov zredukoval na deväť rezidujúcich, ku ktorým pribudli dvaja až traja externí kanonici, od roku 1730 nazývaní tiež titulom honorárni.

Od písomne doloženého založenia kapituly bolo vymenovaných 475 sídelných a 105 honorárnych kanonikov. Aktuálne má Nitrianska sídelná kapitula 12 sídelných a 9 honorárnych kanonikov, pričom posledné menovanie nových členov bolo nedávno, 22. septembra tohto roku, kedy nitriansky biskup menoval štyroch nových kanonikov (viď foto): farára farnosti Nitra – Dolné mesto Mons. Pavla Zahatlana; duchovného správcu DSS Promerite Quieti v Nitre Mons. Karola Hanulíka; Mons. Mariána Dragúňa, rektora Kňazského seminára sv. Gorazda a za honorárneho kanonika bol vymenovaný vdp. Károly Vanda, farár v Salke.

Najdlhšie pôsobiaci kanonici:
49 rokov: Ján Krajčík (1841-1890)
48 rokov: Ladislav Belás (1973-2021)

Najdlhšie pôsobiaci veľprepošti:
24 rokov: Michal Beňo (1940-1964)
Jozef Vrablec (1979-2003)

Prvý veľprepošt (1779-1783) Ján Ľudovít Schwartzer bol konvertita (z protestantizmu).

Nitrianska kapitula je o 47 rokov staršia ako kapitula Pápežskej baziliky sv. Petra z r. 1053.

Spracované podľa: Vitæ canonicorum nitriensium (Martin Bošanský)

Na slovíčko: s Jánom Gallovičom

Jakub Galmiš, 4. ročník

Herec Ján Gallovič patrí k známym a obľúbeným osobnostiam divadelnej a televíznej scény na Slovensku. Ako herec je súčasťou činohry SND, ale taktiež vystupuje v Divadle Andreja Bagara v Nitre, kde v muzikáli Povolanie pápež stvárnil nezabudnuteľným spôsobom postavu pápeža Jána Pavla II., ktorá si vyžaduje nielen herecké schopnosti, ale aj hlbokú vieru. Pre vaše povzbudenie vám preto prinášame rozhovor s týmto vzácnym človekom.

Pochádzate z krest'anskej rodiny. Za aké hodnoty ste jej vd'ačný?
V čase, ked' som vyrastal, boli zložité šest'desiate roky, no napriek schizofrénii doby sa mojim rodičom podarilo vštepit' mojim dvom sestrám a mne krest'anské hodnoty, ktoré sa ukázali pre zmysluplný život ako nadčasové a ich význam si naplno uvedomujem aj dnes, v zrelom veku. Vštepovanie viery je pre diet'a možno trochu abstraktný jav, no jej tajomstvo sa s pribúdajúcim vekom javí ako stabilný základ pre budúci pracovný i rodinný život, no predovšetkým pre hľadanie zmyslu osobného poslania na našej púti životom. Rodičia mojim sestrám i mne dali to najpodstatnejšie - vrúcnu a srdečnú rodičovskú lásku. Ich obeta pre blížneho bola, či je, pre nás tým najväčším darom.

Bol problém vo vašich hereckých začiatkoch, že ste vyznávali krest'anstvo?
Nevnímal som to vôbec ako rozpor. Začínal som v prostredí DAB v Nitre v roku 1984 a ľudí som vnímal cez optiku "otvoreného srdca". Bolo medzi nimi veľa veriacich krest'anov, no i veľa ateistov. I moje prejavy viery boli v tom čase trochu váhavé a opatrné, fenomén strachu fungoval v tom čase na rôznych úrovniach, napríklad aj na úrovni pracovného uplatnenia. Napokon som si vd'aka trpezlivosti vždy zaslúžil príležitosti, ktoré boli pre mňa prínosom. Po ich naplnení strach ustupoval a zjavovali sa d'alšie, pre diváka i pre mňa osobne nové herecké príležitosti, ktoré ma vždy duchovne obohacovali, boli mi odmenou a pracovne ma posúvali k d'alším výzvam.

V roku 2016 mal premiéru muzikál Povolanie pápež, v ktorom ste hrali hlavnú postavu, dnes už svätého Jána Pavla II. Čo bolo pre vás najt'ažšie pri príprave tohto muzikálu?
Muzikál Povolanie pápež je pre mňa veľmi špecifická záležitost'. Hrat' Svätého Otca je zaväzujúce a profesionálne mimoriadne náročné. Dotknút' sa podstaty svätosti v javiskovej podobe a priblížit' divákom fenomén pravdy a autenticity, ktorú krest'ania či diváci po celom svete vnímali u Jána Pavla II. prostredníctvom médií viac ako dve desat'ročia, nebolo ľahké. Hľadali sme v tvorivom tíme s režisérom, dramaturgom a choreografom také vonkajšie i vnútorné znaky, ktoré by ho divákom čo najviac sprítomnili. Herectvo je vždy o hľadaní úprimnosti v sebe, môže mat' v prístupe k postave pozitívne, no i negatívne odtienky. V prípade Karola Wojtylu ide o jeho nekonečnú srdečnost', empatiu, hlbokú vieru, stále sa rozvíjajúcu múdrost' poznania života, či už v duchovnom alebo praktickom rozmere, schopnost' strhnút' silou viery ostatných krest'anov a nebát' sa ju otvorene aplikovat' v každodennom živote. Postihnút' všetky tieto aspekty je z hereckého hľadiska náročná úloha. Mne osobne pri tvorivom procese vždy pomáhalo ponorit' sa v predstave do všeobjímajúceho úsmevu Jána Pavla II. a v jeho jase i svetle ponúknut' nitrianskym divákom v skratke divadelného predstavenia jeho odkaz a posolstvo.

Aká scéna je pre vás najsilnejšia?
Ťažko sa mi vyberá scéna s takýmto primátom, pretože všetky majú svoju váhu. Smerujú však k scéne pred posledným výdychom, a to je pre mňa asi najväčší oriešok, dotknúť sa pravdy v tejto dramatickej situácii je nesmierne vyčerpávajúce. Prežiť smrť na javisku je jedna z tých najzložitejších hereckých úloh, o to ťažšia, že ide o smrť muža, ktorý dlhé roky pred smrťou neskrýval svoj zdravotný problém s Parkinsonovou chorobou. Aká je to však bolesť v porovnaní s ukrižovaným Pánom Ježišom? Silu viery Ján Pavol II. prezentuje v tomto momente dokonca s vnútorným úsmevom, čo je už samé rozmerom svätosti.

Ako by mal kresťan dnešnej doby prežívať svoju vieru a uskutočňovať hodnoty, ktoré z nej plynú?
Povolanie pápež dáva jasnú odpoveď a ponúka návod: "Vždy pre druhých." Dnes prežívame dobu tvrdej konkurencie, ktorá nesie so sebou mnohé riziká. Projekcia seba a preferovanie len osobných stanovísk, či uprednostnenie ega, nevšímavosť i antipatia voči blížnemu sú pravou tvárou doby, no zároveň sú veľkou skúškou osobných hodnôt každého kresťana. Do akej miery sme ochotní počúvať a pomáhať v rôznych životných situáciách? Nezištne poskytnúť pomoc a trpezlivo podávať pomocnú ruku rodinou počnúc, susedom, kolegom na pracoviskách, v školách, spoločenstvách, ale aj mať odvahu upozorňovať na akékoľvek negatívne javy vo svojom bezprostrednom okolí, ako porušovanie zákonov, či poukázať na prekrúcanie základných etických a morálnych noriem, tým všetkým naplňame odkaz Svätého písma: "Miluj blížneho svojho ako seba samého."

Veľkou udalosťou tohto roka bola návšteva pápeža Františka na Slovensku. Ako ste prežívali túto udalosť ako jeden z veriacich i ako lektor, pri svätej omši v Šaštíne, a čo vo vás najviac zarezonovalo?
Stretnutie so Svätým Otcom, pápežom Františkom počas svätej omše v Šaštíne na sviatok Sedembolestnej Panny Márie bolo pre mňa zážitkom, ktorý sa nedá opísať slovami. Ak je tu však konkrétny fenomén, ktorý zastrešoval celý tento výnimočný deň, je to skutočnosť absolútneho vnútorného pokoja, ktorý sprevádzal masu pútnikov na priestranstve pred Bazilikou v Šaštíne i nás, ktorí sme mali tú milosť byť v jeho bezprostrednej blízkosti. Akoby počas liturgie slova i Eucharistie zastal čas a dotyk Božej prítomnosti bol prostredníctvom charizmy Svätého Otca pre všetkých veľkým požehnaním. Sila úprimnej viery tisícov ľudí v ten sviatočný deň a intenzita zjednotenia sa v spoločných modlitbách a spevoch rezonujú vo mne dodnes. Som nesmierne vďačný za tú milosť i za ten obyčajný "ľudský žmurk" Svätého Otca na všetkých lektorov po odchode z pódia s nevysloveným podtextom: „Chvála Bohu, zvládli sme to, drahí moji!" Napriek štvordňovému maratónu, ktorý mal za sebou, lúčil sa s pútnikmi na Slovensku omladený a rozžiarený pápež František.

Skúste nám priblížiť, čo pre vás znamenajú Vianoce?
Pre mňa osobne sú určite tým najkrajším sviatkom v roku. Dôvod je zrejmý. Narodenie Božieho Syna sa snúbi vždy s neopísateľnou radosťou. Atmosféra tejto radosti je spojená s detskou nevinnosťou a čistotou, ktoré sú tým najkrajším darom pri akomkoľvek zrode. Z radosti vyplývajúci úsmev a šťastie prenikajú potom do rodín i spoločenstiev naprieč všetkými generáciami. Tá pozitívna obnovujúca sila, emócia i energia zrodenia je zdrojom nádeje nielen do najbližších dní a týždňov po Adventе, ale aj na ceste, po ktorej kráčame do večnosti.
Ak by som bol básnik, napísal by som asi takúto báseň na tému Vianoc:

Vianoce sú akýmsi
smädom po Bohu,
zobudením toho
"dieťaťa v nás",
v ktorom sme najbližší
Božiemu obrazu,
na ktorý bol každý stvorený.
A k tomu ešte rozjasané
detské očká,
plné vďaky za dary,
ako svetielka na nebi,
či hviezdy osvecujúce
Ježiškove jasle...
to sú Vianoce.

Za synodálnu Cirkev

spoločenstvo | spoluúčasť | misia

Kráčať spolu

Štefan Lašo, 6. ročník

Ako malé deti sme so sestrou súťažili, kto stlačí tlačidlo vo výťahu. Najkrajší kompromis bol, keď sme súčasne vyslovili: „Spolu!“ Stretli sa dva navlas rovnaké ukazováky, jeden o trošku menší, a spoločne stlačili tlačidlo nášho poschodia.

Kráčať spolu. Memento, ktoré bude v nastávajúcej dobe veľmi často skloňované. Dá sa predpokladať, že každý si ho vysvetlí svojím spôsobom. Podobne, ako sa to deje s neustále opakovanou “periférioу”. Niekto ju vidí pri sociálne slabých vrstvách, iný priamo v kostole. Ja osobne ju vnímam v každom, kto potrebuje akúkoľvek pomoc, bez ohľadu na materiálne zabezpečenie.

Možno práve v spomenutej rôznosti pohľadov nachádzame spoločnú cestu. Každý vníma kúsok reality. Aby sme sa obohatili, potrebujeme ísť spolu. Zdieľať svoj pohľad a zároveň mať ochotu počúvať druhých. Nechať sa obohatiť hĺbkou vnímania sveta očami toho, ktorý sedí vedľa mňa. Otvoriť to, čo nám spôsobuje bolesť. Spoločne zdieľať radosť a povedať si, kam smerujú naše túžby.

Synoda je o tvorení spoločenstva. Je novým impulzom do zaseknutého srdca. Vystúpením z “firemnej politiky” a vhĺbením sa do vzťahov charakterizovaných pochopením, nehou a láskou, no predovšetkým ochotou vyjsť zo svojich predstáv v prospech tých, ktorí sú súčasťou môjho života.

Tu sa synoda začína. Pri mne a v mojom okolí. Spoločným vnímaním podnetov, ktoré prichádzajú. Snahou pomenovať ich a ujasnením si východiska. Pritom netreba zabúdať, že každý člen spoločenstva má na niečo dar. Mnohí veľkú časť života zasvätili určitému typu práce a stali sa odborníkmi. Ak nechceme uviaznuť na plytčine, musíme prejaviť rešpekt odbornosti. Nezáleží na tom, či niekto robí akademickú kariéru v oblasti fyziky alebo sa venuje starostlivosti o chorých. Svoj názor na vec potrebujeme posunúť do ochoty počúvať toho, ktorý má skúsenosť.

Vnímanie mocnej hierarchie a poslušného ľudu treba posunúť. Ľud sme predsa všetci, vrátane hierarchie. Hierarchia, okrem spoločného putovania, nesie zodpovednosť. Zodpovednosť, na ktorej sa máme tentokrát podieľať aj my. Možnosť zapojiť sa do dialógu je výsadou spolupráce s Duchom Svätým na budovaní Božieho kráľovstva tu na zemi. Kráľovstva, ktoré nemá byť naše, ale Božie. A Boží zámer je, aby si ho ľudia dobrovoľne vybrali.

Nech je naša morálka inšpiráciou pre ľudí a v konečnom dôsledku pre občianske zákony. Máme to byť my, čo kráčame spolu, ktorí budú vypĺňať medzery, ktoré v spoločnosti nachádzame. Každý človek je Božím originálom. Hľadajme spôsob, ako zvýrazniť črty stvoriteľského plánu prostredníctvom opory pre druhých. Zároveň spôsob, ako predstaviť jednoznačnú ponuku Božieho kráľovstva, dosvedčenú naším životom, ktorá vytvára priestor pre slobodu výberu.

Čelíme mnohým výzvam a potrebujeme konať spoločne, pretože sa týkajú všetkých. Vyberať z pokladu Cirkvi staré a dotvárať nové. Lebo to je život. Už nie JA a ONI. Nie MY a ONI. Ale spolu!

Pod lampou

prof. ThDr. Marian Šuráb, PhD.,
vyučujúci v kňazskom seminári

Súčasťou Štedrej večere sú okrem bohato prestretého stola aj mnohé zvyky. Rozkrajovanie jablka, aby sme vedeli, aký bude ďalší rok, schovávanie šupín z kapra pod obrus či hádzanie orechov do kútov, aby sme boli v ďalšom roku šťastní.
Sú tieto zvyky len milou tradíciou, či majú bližšie k obyčajným poverám?
A ako ich správne chápať vo svetle katolíckej náuky?

Áno, môžeme ich nazvať milou tradíciou, ale aj poverami. V priebehu dejín sa k mnohým kresťanským udalostiam, napríklad k vysluhovaniu sviatosti krstu a pohrebných obradov alebo k cirkevným slávnostiam, napríklad mariánskym sviatkom a sviatkom patrónov, začali pridávať rozličné povery. Niekedy z prehnanej nábožnosti, ale aj naivity a nevzdelanosti. Povera vzniká vtedy, keď sa niektorým činnostiam, udalostiam, situáciám a veciam dáva mimoriadna moc. Niektoré povery mali kresťanský základ, iné svetský alebo pohanský. Postupne prechádzali dejinami, stávali sa z nich zvyklosti a o ich pôvode sa prestalo rozmýšľať. Mnohé z nich sú prítomné dodnes. Ich vďačným objektom sa stali aj Vianoce.

Ak by sme sa na zvyky spomenuté v otázke, ale aj iné, ktoré sú charakteristické pre jednotlivé lokality Slovenska, mali pozrieť z pohľadu katolíckej náuky, môžeme si pomôcť vysvetlením dvojakého typu povier. Prvým sú povery, ktoré majú úzky vzťah s náboženskými praktikami alebo rituálmi. Môžu byť také silné, že znehodnocujú to, čo je posvätné. Môžeme ich nazvať manipuláciou s posvätnými vecami, patologickými prejavmi, akousi "náboženskou temnotou". Druhý typ povier nie je spojený s náboženskými praktikami. Môžeme ich nazvať aj fetišizmom, ktorý sa prejavuje kultom predmetov (talizmanov, amuletov), ktoré sa pokladajú za bôžikov. V ostrejšej podobe sa to dá vnímať ako modloslužobníctvo. Jeho prejavom je klaňanie sa veciam. Od nich sa očakáva zvláštna pomoc a ochrana.
Ak sa v našich rodinách na Vianoce praktizujú niektoré zvyklosti, ktoré môžu mať črty povier, nemyslím si, že sa tak deje z nejakej silnej poverčivosti a zlej vôle. Je to možno snaha aj v dnešnej dobe zachovávať určité zvyklosti, ktoré sme zdedili po predkoch. Väčšinou sú však spojené s prejavmi úprimnej nábožnosti. A ako ste spomenuli v otázke, vytvárajú milú tradíciu. Predpokladám, že u mnohých kresťanov sú pod rozumovou a teologickou kontrolou. Dá sa takmer paradoxne povedať, že sú to práve kresťania, ktorí chránia vieru, rozum a pravdu. Niekde som čítal, že v Taliansku na 30-tisíc kňazov pripadá 100-tisíc veštcov a im podobných. To signalizuje, že človek 21. storočia je rovnako a azda aj viac náchylný všeličomu a všelikomu dôverovať a hľadať pomoc. A keď vidíme aktivity falošných náboženských hnutí a fanatikov, ktorí sa zmocnili spoločenského a kultúrneho života, zvlášť médií, tak vianočné zvyky a povery sú ešte "oslavou" rozumnosti.
V posledných rokoch sme svedkami, že Štedrá večera sa stále viac vníma ako rodinná liturgia. Je v nej prítomné všetko pekné a kresťanské, čo nám odovzdali naši rodičia, a doplnené novými prvkami. Číta sa evanjeliový text o narodení Pána, ktorý vovádza členov rodiny do atmosféry prvých Vianoc. Dôležitou súčasťou tohto obradu sú aj vďaky, ktoré môžu vyjadriť členovia rodiny. Po ďakovaní nasledujú prosby za potreby rodiny, Cirkvi a sveta. Rodina si spomenie na zomrelých členov. Vianočnú atmosféru skrášľujú aj modlitby menších detí. V takejto atmosfére sa minimalizuje prítomnosť povier a nekresťanských zvyklostí.

Misijný mesiac v našom seminári

Rastislav Svitek, 2. ročník

Mesiac október má okrem prívlastku ružencový aj d'alšie pomenovanie – misijný mesiac. Krásne spojenie týchto dvoch atribútov nachádzame práve v misijnom ruženci. Tento spôsob modlitby pochádza od newyorského pomocného biskupa Mons. Fultona Sheena. Zmyslom je duchovne podporit' misie a modlit' sa na úmysly celej Cirkvi.

Preto vznikla aj v našom seminári iniciatíva pripojit' sa k tejto myšlienke. V piatky sme sa spoločne modlili ruženec v cudzích jazykoch, každý desiatok v nejakom inom. Dokopy sme vystriedali pätnást' jazykov, okrem známych celosvetových, ako angličtina, nemčina či francúzština, sme sa modlili aj v exotickejších jazykoch, ako gréčtina, rumunčina alebo chorvátčina.

Misijný mesiac začíname slávit' prvého októbra liturgickou spomienkou svätej Terézie od Diet'at'a Ježiša, ktorá je, spolu so svätým Františkom Xaverským, patrónkou misií. Od roku 1926 je predposledná októbrová nedel'a Svetovým dňom misií, u nás skôr známym ako Misijná nedel'a. Svätý Otec každý rok pri tejto príležitosti vydáva posolstvo, v ktorom povzbudzuje k misijnej horlivosti za šírenie viery. Tohtoročné motto bolo: „Lebo my nemôžeme nehovorit' o tom, čo sme videli a počuli." (Sk 4,20) Okrem duchovnej podpory sa Cirkev spája aj vo finančnej zbierke, z ktorej sú financované projekty na pomoc chudobným a na ohlasovanie Evanjelia po celom svete. Je to najstaršia a najväčšia akcia solidarity na svete. Tento rok putovali milodary na potreby misií v Keni.

Recept: Hubové krupoto

Suroviny:

Krúpy
Hríby, šampiňóny...
Bravčová mast'
Cibul'ka
Zeleninový vývar
Biele víno
Mletá rasca, sol', čierne mleté korenie
Pažítka/petržlenová vňat'

Krúpy si namočíme, ideálne na noc, do studenej vody. Vodu scedíme a krúpy uvaríme v zeleninovom vývare do mäkka. Po uvarení scedíme. Cibul'ku nakrájame najemno a opražíme na masti alebo masle. Po opražení pridáme hríby, ktoré podlejeme vínom. Víno necháme odparit' a hríby zmäknút'.

Dochutíme mletou rascou, sol'ou, čiernym mletým korením. Ak sú hríby už mäkké, zmiešame ich s krúpami. Dochutíme podl'a chuti. Zjemníme maslom. Na záver pridáme pažítku alebo petržlenovú vňat'.

Tip: Krupoto môžeme doplnit' aj opečenou slaninkou.

Prajeme vám požehnané vianočné sviatky, plné pokoja, radosti a otvorených sŕdc pre Božiu lásku.
Tím kuchyne Kňazského seminára sv. Gorazda

Súťaž

Peter Pánis, 3. ročník

Drahí čitatelia, pod každým obrázkom nájdete charakteristiku svätca, ktorého spomienku slávime počas vianočného obdobia. Vašou úlohou je uhádnut' mená týchto svätcov.

Bola pannou, je patrónka mesta Paríž, žien, pastierov, vinohradníkov, voskárov, klobučníkov, pri očných chorobách, horúčke, kiahniach, suchu, vojne. Zobrazuje sa so sviecou, anjelom, diablom a kľúčmi od Paríža.

Bol canterburským arcibiskupom v 12. storočí a mučeník. V Anglicku zastával dva najvyššie úrady: kancelár a arcibiskup-prímas.

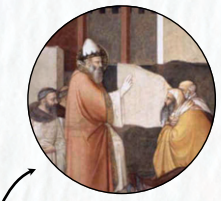

Bol v poradí 33. rímskym biskupom. Bojoval proti bludu arianizmu.

Sú veľkí teológovia všeobecnej Cirkvi. Majú titul učitelia Cirkvi.

Správne riešenie nám môžete posielat' na našu adresu do 10. 02. 2022. Výhercov z minulého čísla sme vyžrebovali nasledovne: Martina K. z Radole, Alžbeta Z. z Hajnej Novej Vsi, Mária S. zo Soblahova a Silvia Z. Výhercom srdečne blahoželáme a budeme ich kontaktovat'.

Objednávka

Príspevok za tri čísla (Veľká noc '22, Leto '22, Vianoce '22) s poštovným je 3,60 €. S prvou zásielkou Vám pošleme aj poštovú poukážku na úhradu objednaných čísel. Pri objednávke väčšieho počtu kusov treba počítať s vyšším poštovným.

Prosím, posielajte mi z každého čísla po ..... ks.
Časopis zasielajte na adresu:
Meno a priezvisko: .....
Ulica: ..... Obec: .....
PSČ: ..... Podpis: .....
Ústrižok, prosím, odošlite poštou na adresu:
Redakcia časopisu Gorazd, Samova 14, 949 01 Nitra / gorazd@ksnr.sk

Vtipy

Peter Krkoš, 4. ročník

Viete, čo robit', ked' pri hľadaní vianočného stromčeka stretnete v lese medved'a?
Nič... On sa už o všetko postará sám.

Pár dní pred potopou:
Stretne hroch so slonom dinosaura a pýtajú sa ho:
„Nazdar dinosaurus, má t'a Noe na facebooku v priateľoch?"
„Nie, nemá..." odpovie dinosaurus.
„Hm, tak to máš asi problém, čo?"

Pýta sa pán katechéta malého tretiaka:
„O čom hovorili pán kaplán na sv. omši v nedeľu...?"
„Žatva je veľká, ale družstevníkov málo..."

Pýta sa pán kazateľ staršieho kolegu:
„Brat kazateľ, nemyslíte, že by som mal dávat' viac ohňa do mojich kázní?"
„Práve naopak: myslím, že by ste mali dávat' viac vašich kázní do ohňa."

Modlí sa nábožný lakomec:
„Pane Bože, koľko je pre teba milión rokov?"
„Minútka."
„A koľko je pre teba milión korún?"
„Halierik."
„Pane Bože, daj mi halierik."
„Áno, dám, len počkaj minútku."

Pýta sa Eva Adama: „Adam, miluješ ma?"
„Hej" hovorí Adam, „a koho iného by som mal...?"

Poďme do Betlehema

BETLEHEM V NITRIANSKOM KATEDRÁLNOM CHRÁME - BAZILIKE SVÄTÉHO EMERÁMA

„Každá katedrála je srdcom diecézy, aj tá nitrianska s titulom baziliky, ktorá je oddávna vzácnou stavbou s mnohými umelecko-sakrálnymi pamiatkami. Ozdobou katedrály chce byť aj nový betlehem vyrobený v Južnom Tirolsku. Nech je aj toto umelecké dielo svedectvom vďačnosti za dar viery, ktorú prijali pred stáročiami naši predkovia v tomto ‘slovenskom Betleheme’.“

Viliam Judák

Novú obrazovú publikáciu o betleheme so zamysleniami Mons. Viliama Judáka, nitrianskeho biskupa, je možné si zakúpiť v predajniach Spolku sv. Vojtecha v meste Nitra a v Diecéznom múzeu na Nitrianskom hrade.